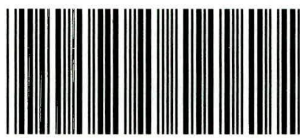

משרד הביטחון

ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

התחלת תיק

5233490

מספר משלוח/תיק : 1991 / 242 - 19

תאריך המסמך המוקדם : 01.06.1986

תאריך המסמך המאוחר : 01.06.1986

סימון התיק :

יום שישי 5 אוקטובר 1973
התרעה "מפי הסוס" בשעה 0230
נתוח ארוע התרעתי

יוני 1986

כל המוטר תוכן מסמך זה. כולו או קצחו
לידיעת אנשים שאינם מוסמכים לכך
עובר על חוקי בטחון המדינה.
המצא מסמך זה נדרש למסרו לחהנה הקרובה
של משטרת ישראל או המשטרה הצבאית.

242/91
19

דפי לקח מס' 19

עותק.....מתוך.....
לסקירה 25 עותקים

יועץ ראש אמ"ן לנושא מטודולוגיה

טל': 093 - 382

03 - 490668

סמ - יו/מנ/145

בה"ד 15

22 יוני 1986

ההתרעה המוחלטת עוד ביום שישי

5 לאוקטובר 0230

שין מינוס - 36

מבוא

1. עד כה היינו סבורים שההתרעה על מלחמת יוה"כ הגיעה באופן הדרגתי החל מה-1 לאוקטובר ורק בשבת 6 לאוקטובר שעה 0400 קיבלה מיפנה דרמטי והתקבלה כאופרטיבית ע"י קברניטי המדינה.
2. עתה מסתבר שטעות היא. ב-1 לאוקטובר אמנם הגיע מידע [REDACTED] אשר אמר: "היום יתחיל תרגיל צליחה גדול בתעלה אשר בהמשכו יהיה צליחת אמת וגם הסורים יצטרפו למלחמה". ב-2 לאוקטובר הגיע שוב מידע התרעתי על ריכוזי אמ ל"ח בקנה מידה גדול באזור המדבר המזרחי במצרים רחוק מאזור הצליחה בתעלה. גם נודע באותו יום שהמצרים גייסו סירות דיג בנמלי ים סוף למען מבצעי קומנדו ועוד מידע אחר.
3. ביום ה' ה-4 לאוקטובר קיבלה תמונת המידע מפנה משמעותי כאשר נודע על פינוי משפחות הסובייטים מסוריה ומצרים. על מידע זה אמר ראמ"ן ב-5 לאוקטובר שעה 9 לערך בדיון אצל שרהב"ט "אין לי הסבר לפינוי משפחות הסובייטים". משפט מודיעיני חכם ובעיתו. בעקבות אמירה זאת וההתרחשות בחזיתות החליט הרמטכ"ל להכריז בצה"ל על מצב כוננות ג'. שהוא הגבוה ביותר ודוגמתו לא היה מאז סיום מלחמת ששת הימים. בעקבות ההכרזה נפתחו משרדי גיוס המלואים בכל צה"ל.
4. באותו ערב ה-4 לאוקטובר הגיעו פיענוחים ראשונים של גיחת צילום מעל התעלה בה התגלו טנקים על כל הרמפות כל מערך הארטילריה המצרי מחופר בחזית. הדיפונים

מלאים רכב ובכלל זה גם ציוד צליחה. על תמונה זו כתב אמ"ן בלקט של אותו ערב-
 "היערכות החרום המצרית היא בהקף שלא נראתה דוגמתו בעבר!" אמנם באותו לקט מופיע גם
 סעיף מרגיע, "סעיף 40" הידוע אשר בניגוד לכל תמונת המידע אומר בהערכתו-"סבירות
 נמוכה".

5. ביום שישי 5 לאוקטובר בשעה 1700 הגיע מידע נוסף ממקור חשוב וא מין של יחידה
 848 לפיו מצרים וסוריה יוצאות למלחמה וזו הסיבה לפינוי משפחות הסובייטים ולא
 רק הם, אלא גם משפחות הדיפלומטים מקהיר ודמשק פונו. במשך כל ליל שישי התנהלה
 רכבת אווירית סובייטית אשר עסקה בפינוי המשפחות. בידיעה זו בעצם יש תשובה
 לתעלומה אותה העלה ראמ"ן באותו יום בבוקר "אין לי הסבר לפינוי המשפחות". מידע
 זה הגיע לאמ"ן ביום שישי שעה 1705 אך עוכב ופורסם בלקט ביום המחרת שעה 0730
 ואז כבר לא היה לו ערך התרעתי כי כבר בשעה 0400 הגיע המידע "על מל חמה היום
 אחרי השקיעה".

גילוי חדש

6. בראשית שנה זאת התברר לנו במסגרת המחקר שכבר ביום שישי ב שעה 0230 הגיע
 למוסד מברק מוצפן במילות קוד (מלקוד) שהיה מעורפל ולא בהיר די צורכו.
 7. יחד עם זה-שתי מלים מתוכנו היו ברורות לחלוטין. ויצרו משפט שלם המילים:
 war imminent כלומר מלחמה מיידית. במילון וובסטר מוסברת המלחמה imminent
 כ- soon to happen ובידיש התרגום הטוב ביותר והוא "מל חמה אוט-טוטו". סביר
 מאוד להניח שאילו הגיע מידע זה ביום שישי 3 בבוקר לכל צרכני ה מודיעין וזה
 על רקע פינוי המשפחות יום קודם ותוצאות גיחת חיל האויר אין כמ עט ספק
 שידיעה זו היתה גורמת להבקעת ההערכה הקיימת בכיוון מלחמה בסבירות גבוהה.

מה קרה בעצם.

8. מברק זה הגיע בשחר יום שישי לידג' רל"ש ראש המוסד אשר העביר אותו לידיעתו של
 ראש המוסד וזה הורה למסור תוכנו לראמ"ן.

9. ובכך זו היתה הלולאה בה נכלא מידע חיוני זה ראש מוסד, ראמ"ן ורל"ש באמצע.

10. איש זולת השלושה לא שמע על המידע, לא רה"מ, לא שרהב"ט ולא הרמטכ"ל. גם לא שאר אנשי אמ"ן מחקר ובעיקר לא ראשי הערכה של מצרים, סוריה וסגן ראמ"ן למחקר.
11. הסענה, עד כמה שיכולנו לברר, היא שמשפט מודיעיני חשוב זה היה כלול במברק מבצעי, לא מברק דיווח מודיעיני. טענה זו אשר שמעתי אותה אישית היא אבסורדית ומופרכת על פניה. אין זה משנה מה המעטפת של מידע בין אם המעטפת מנהלית או מבצעית. מידע הוא מידע. אין זכות לאיש גם לא לראש מערכת איסופית גדולה וחשובה (אז המוסד בעיקר גוף איסופי-מבצעי) לחסום מידע כזה בפני שאר הקהילה ודאי לא למנוע אותו מעיני הקברניטים.
12. להחלטה שמשום שהמברק הוא מבצעי אין דולים מתוכו מידע ה תרעתי חיוני ולא מפיצים אותו, מה עוד והוא ממקור "התיקווה ההתרעתית של ישראל" מעשה או מחדל כזה מראים על טעות שיפוט נוראה שאין לה הסבר ואין לה הצדקה.
13. בעקבות המברק המבצעי נסע ראש המוסד לאן שנסע ובאותו ערב היה צפוי שידווח הבהרות והשלמות למידע של השחר. הדיווח הגיע בשיחת טלפון רק בשבת 0330-0400 גם לזה אין הסבר סביר. יש סברה, והיא לא בדוקה עד הסוף, שראש המו סד שמע כבר את ההשלמות וההבהרות ביום שישי בשעה 2330. מדוע השתהה הדיווח במשך 4 שעות עד לשעה 0330 אין לאיש הסבר אמין, בהנחה שהעובדות נכונות.

סיכום.

14. רק לפני כמה חדשים התגלה לנו סיפור זה. עתה מתברר שבשעה שחשבנו עד כה כי המתרחש במערכת האיסופית לפני יוה"כ הוא כולו סיפור של הצלחה הרי לפנינו מחדל איסופי ממדרגה ראשונה, הפעם של המוסד.
15. אינני יודע מי הוא האיש או האנשים אשר החליטו למדר את קברניטי ישראל ורל"שיהם ביום שישי 36,0230 שעות לפני הפתיחה באש. יהיה אשר יהיה האיש, בעיני זו נטילת סמכות באופן לא חוקי והפרת כללי מודיעין מקודשים. כ בר אמרנו בעבר שמידע, ומידע התרעתי במיוחד, איננו נכס המודיעין אלא נכס המפקד המחליט בדיוק כמו שהאש הארטילרית בקרב, הלוגיסטיקה וכל שאר האמצעים לשרת את הלחימה הם נכס המפקד. מי שמונע מידע עובר עבירה חמורה במניעת נתונים מהמפקד לשקול שיקולים ולקבל החלטות כפי שהן מתחייבות עפ"י המידע, בזיוק כמי שמונע אש

ארטילרית בעת הלחימה בקצב ובכיוון הנכון.

16. להקלת אחריותו של המוסד יש לומר כי הוא התחלק במידע עם ראמ"ן ורשאי היה להניח שראמ"ן יורה על הפצתו בתוך אמ"ן ולקברניטים הצבאיים לפחות. ראמ"ן מאידך היה עליו לעשות זאת. אי הפצתו אשר היא באחריותו הישירה בהיותו היחיד שידע והוא הוא מחדל נוסף. הנכון הוא שראש אמ"ן ציפה כפי שהוא גם נדבר עם ראש המוסד לקבל ממנו את ההבהרות באותו ערב בסביבות חצות. יחד עם זה איך הצדקה לשיקולו המוטעה של ראמ"ן, לא להתחלק במידע.
17. פרט אשר נראה שולי אך חשוב. לקח המקרה הוא שאין מפקידים בידי מקור כה חיוני אמצעי דיווח במלקוד. מלקוד הוא מילכוד ומכשלה. בדרך כלל אין הוא מצויד דיו בעושר לשוני לבטא רעיון שלם. ואזי ממה נפשך? אם עוסק הוא בזוטות אין צורך לבלבל את המוח במלקוד. ואם בנושאים חיוניים, כהתרעה למלחמה, אין המ לקוד בדרך כלל ממלא תפקידו.
18. דברים ברוח זו נאמרו ע"י מחלקת איסוף באמ"ן בשלהי שנת 1970 כאשר דנו בסידור דיווח של המקור בנושאים התרעתיים.
19. מחלקת איסוף הציעה באותו מועד שיטה חלופית אמינה יותר ומשוכללת. דעתה לא נתקבלה ע"י המוסד מסיבות לא ברורות.
20. הנה אנו שוב מגלים פרשיה מהותית על המועד האמיתי בו יכלה ישראל לקבל התרעה ממקור אשר הושקע בו מאמץ ומשאבים רבים והוא נחשב לאמין למטרות התרעה. בפועל התבזבז המקור החשוב הזה בגלל שיקולים בלתי מקצועיים אף כי האנשים המעורבים מנוסים, כביכול, ובאופן "פרטי" גם חכמים.
21. אילו הגיע ההתרעה זו 36 שעות לפני הפתיחה באש יכלה לשנות באופן מהותי את ענין היערכות צה"ל למלחמה. במועד זה, סד"כ המלואים של פיקוד צפון ואפילו של פיקוד דרום היו מגיעים לחזיתות לפני הפתיחה באש. לכוח הסדיר היבשתי, הימי והאווירי היתה התרעה של 36 שעות במקום 10. כל תמונת המלחמה היתה נראית אחרת וקרוב לודאי שהסורים לא היו מבקיעים את חזית רמה"ג, גם המצרים לא היו מצליחים לצלוח את התעלה לכל אורכה ללא אבדות כמו במצעד. לכל היותר היו פורצים בפערים

שבין המעוזים הדלילים ומושלכים לאחור מיד.

22. סקירה זו מופצת בתפוצה מצומצמת בגלל רגישותה והקוראים מתבקשים להתיחס
לה בהתאם.

בברכה,

יואל בן פורת תאייל (מיל).

עוֹתֵק מִסְפָּר

לוח תפוצה

(1)	ראש אמ"ן
(2)	ראש המוסד
(3)	סגן ראמ"ן
(4)	קמנ"ר
(5)	ע' ראמ"ן למחקר
(6)	אמ"ן/רמ"ח בקרה
(7)	אמ"ן/ראש זירה מזרחית
(8)	אמ"ן/ראש זירה מערבית
(9)	מפקד ח"א/רלמד"ן
(10)	מפקד חיל היס/רמד"ן
(11)	מפקד יחידה 8200
(12)	קמ"ן פיק.צפון
(13)	קמ"ן פיק.מרכז
(14)	קמ"ן פיק.דרום
(15)	משוד החוץ/ראש המחלקה לתכנון מדיני - א.לוי (אישי)
(16)	אלוף פיקוד המרכז (אישי)
(17)	מפקד בה"ד 15 (15/4)
(18)	מפקד הקורס הבינשרותי
(19)	המזכיר הצבאי לרוה"מ
(20)	המזכיר הצבאי לשרהב"ט
(21)	רלי"ש הרמטכ"ל
(22)	רלי"ש סגן הרמטכ"ל
(24)	ארכיון אמ"ן (2)

4

משרד הבריאות
ארביון צה"ל ומערכת הבריאות

סוף הת'יק

5000 (1.70)

28/דא